

Izvajanje regijske certifikacije gozdov PEFC v letu 2013

Inštitut KON-CERT iz Maribora, ki je bil letos akreditiran kot certifikacijski organ za certifikacijo gozdov PEFC v Sloveniji, je Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) kot regijskemu predstavniku za regijo »Slovenija«, 25. avgusta 2013 na sejmu Agra v Gornji Radgoni podelil certifikat št. 3/2013 za trajnostno gospodarjenje z gozdovi. S tem se je avtomatično certificiralo vse gozdove, ki so vključeni v regijsko certifikacijo gozdov PEFC.

KGZS mora skladno s pravili regijske certifikacije gozdov med drugim vsako leto preveriti ustreznost trajnostnega gospodarjenja z gozdovi pri določenem številu naključno izbranih lastnikov gozdov. Vsako leto pa je tudi deležna presoje s strani certifikacijskega organa, ki ocenjuje tako administrativne postopke, izvedbo presoj trajnostnega gospodarjenja z gozdovi kot tudi samo trajnostno gospodarjenje pri določenem številu gozdnih lastnikov.

KGZS je v letu 2013 izvedla že drugo presojno trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in je bila prvič presojana s strani certifikacijskega organa.

Presoja Kmetijsko gozdarske zbornice kot regijskega predstavnika

Presoja regijskega predstavnika, ki jo je izvedel Inštitut KON-CERT, se je začela že v januarju, ko sta presojevalca certifikacijskega organa presojala KGZS na njenem sedežu. Kabinetna presoja se je zaključila v februarju. Na administrativno izvajanje postopkov regijske certifikacije gozdov ni bilo večjih pripomb, tako je KGZS vsa neskladja izpisana pri kabinetni presoji odpravila že do konca marca.

Drugi del presoje regijskega predstavnika predstavlja terenska presoja izvajanja regijske certifikacije gozdov PEFC, katere začetek se je zaradi neugodnih vremenskih razmer v začetku pomladi prenesel v maj. Terenska presoja se je zaključila šele konec julija. V tem času je certifikacijski organ ob prisotnosti predstavnikov KGZS ocenil trajnostno gospodarjenje pri trinajstih v regijsko certifikacijo gozdov PEFC vključenih gozdnih lastnikih. Pri dodatnih 2 gozdnih lastnikih se je ocenjevalo delo presojevalcev KGZS pri presoji trajnostnega gospodarjenja z gozdovi.

Inštitut KON-CERT je neskladnosti ugotovil kar pri 11 gozdnih lastnikih ali v 85 % primerov presoj. Vsi presojani gozdni lastniki so bili glede na teritorialno organiziranost Zavoda za gozdove iz Območnih enot Celje, Maribor ali Murska Sobota. KGZS in vsi presojani lastniki gozdov so se potrudili in do 9. avgusta odpravili vsa ugotovljena neskladja, kar je bil pogoj za izdajo certifikata za trajnostno gospodarjenje z gozdovi po sistemu PEFC Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije kot regijskemu predstavniku.

Letna presoja trajnostnega gospodarjenja z gozdovi pri lastnikih gozdov

Presojevalci KGZS so v okviru letnega programa ocenili ustreznost trajnostnega gospodarjenja z gozdovi pri naključno izbranih 24 lastnikih gozdov iz cele Slovenije, ki so se vključili v regijsko certifikacijo gozdov PEFC. V presoji je bilo vključenih 587 ha gozdov na 271 gozdnih parcelah.

Presoja je potekala od konca maja do začetka avgusta. Presoja pri posameznem lastniku gozda je bila izvedena v dveh korakih. Najprej se je obiskalo pristojno krajevno enoto, ki razpolaga z načrti in evidencami za trajnostno gospodarjenje z gozdovi. Nato se je skupaj z lastnikom gozda oziroma upravljavcem pregledalo dokumentacijo o gospodarjenju z gozdno posestjo in samo gozdno posest na terenu, izpolnilo vprašalnik glede trajnostnega

gospodarjenja z gozdom ter napisalo Zapisnik o skladnosti izvajanja zahtev trajnostnega gospodarjenja z gozdovi z določili slovenske sheme za certifikacijo gozdov. Pri presoji se je neskladnosti ugotovilo pri 14 ali skoraj 60 % lastnikih gozdov izbranih za presojno. Vendar so vsi lastniki gozdov, pri katerih so bile ugotovljene neskladnosti, do 15. novembra 2013 vse neskladnosti že odpravili.

Zaključne ugotovitve presoj trajnostnega gospodarjenja z gozdovi

V letu 2013 sta KGZS in Inštitut KON-CERT skupaj opravila 36 presoj ustreznosti trajnostnega gospodarjenja z gozdovi glede na merila slovenske PEFC sheme. Kar 78 % lastnikov gozdov vključenih v presojno delajo sami v svojih gozdovih, od tega se jih 8 % poslužuje tudi dela v okviru medsosedske pomoči. 64 % lastnikov gozda, ki sami delajo v gozdu, so imeli opravljen vsaj en tečaj glede varnega dela v gozdu (tečaj ZGS ali NPK).

Pri presoji je bilo ugotovljenih kar nekaj neskladij, saj so bile pri 64 % lastnikov izpisane nepravilnosti. Od lastnikov, ki sami delajo v gozdu, je bilo 48 % takih, ki niso imeli traktorja za spravilo lesa, opremljenega z opremo za primer izlitja olja. Štirje ali 16 % jih pri delu v gozdu ni uporabljalo ustrezne zaščitne opreme (čelada, protivrezne hlače). Od lastnikov, ki za delo v gozdu najemajo profesionalne izvajalce, pa je bilo 25 % takih, ki z izvajalci niso imeli sklenjene pogodbe in jim za opravljene storitve niso izdali računa.

Pri presoji se je še izpisalo neskladja zaradi neurejenih sečišč oziroma neustreznega gozdnega reda in nesaniranih vlak v 25 % primerih, neizvedenih sanitarnih sečenj v 11 % primerih, odpadkov v gozdu v 17 % primerih, ostankov mineralnih olj v gozdu v 6 % primerih ter paše v gozdu v 1 primeru. Lastniki imajo še naprej odpor proti vodenju evidenc poseka za svojo gozdno posest, saj je bilo več kot 25 % takih, ki evidenc poseka in prodaje lesa niso imeli. Prav tako večina gozdnih lastnikov še ne vedo, koliko lahko letno oziroma na podlagi gozdarskih načrtov posekajo v svojem gozdu.

Poudariti je treba, da so vsi lastniki gozdov, pri katerih so bile ugotovljene neskladnosti, ustrezno odpravili nepravilnosti in zato ni bilo sprejetih kakršnihkoli ukrepov v smeri njihove izključitve.

Izdaja potrdil o vključenosti v regijsko certifikacijo gozdov PEFC

Potrdila o vključenosti v regijsko certifikacijo gozdov PEFC se izdaja lastnikom gozdov, ki potrdilo zahtevajo in poravnajo stroške njegove izdaje. Tako je KGZS vsem, ki so na Izjavi o vstopu v regijsko certifikacijo gozdov PEFC obkrožili, da želijo potrdilo, poslala dopis z izračunom stroškov za izdajo potrdila.

Z izdajanjem potrdil je KGZS začela v začetku novembra. Do danes je bilo izdanih 276 potrdil, kar pomeni, da je potrdilo zahtevalo več 73 % lastnikov gozdov vključenih v regijsko certifikacijo gozdov. S potrdilom bodo lahko dokazovali, da je njihov gozd certificiran oziroma da z njim gospodarijo na trajnostni način po sistemu PEFC.

Druge aktivnosti pri regijski certifikaciji gozdov PEFC

V regijsko certifikacijo PEFC se stalno vključujejo novi člani. Do sedaj je bilo v letu 2013 v regijsko certifikacijo gozdov vključenih 61 novih lastnikov gozdov, ki so prijaviili 5.464 ha gozdov. Baza v regijsko certifikacijo vključenih lastnikov se zaradi spremembe lastništva gozdnih parcel in statusa gozdnih parcel stalno ažurira. Skupno je sedaj v regijsko certifikacijo gozdov PEFC vstopilo 377 lastnikov gozdov z 15.315 ha gozdov.

Zaradi novih zahtev se je spremenilo nekatera navodila za izvajanje regijske certifikacije gozdov PEFC kakor tudi aplikacijo za vodenje baz podatkov sodelujočih v regijski certifikaciji gozdov PEFC.

V marcu je bila za lastnike gozdov izdana še brošura »**Navodila in usmeritve za trajnostno gospodarjenje z gozdovi za lastnike gozdov**«, ki so jo dobili vsi lastniki, ki so zahtevali potrdilo o vključenosti, in vsi lastniki gozdov, ki so bili presojeni v letošnjem letu. Brošura je dostopna tudi spodnji povezavi na spletni strani KGZS:

<https://docs.google.com/viewer?url=http://www.kgzs.si/Portals/0/Gradiva/NAVODILA+IN+USMERITVE+ZA++TRAJNOSTNO+GOSPODARJENJE+Z+GOZDOVI+ZA+LASTNIKE+GOZDOV.pdf>

Priporočila za izboljšanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi:

- 1. Lastniki gozdov ali njihovi upravitelji bi se morali pogosteje udeleževati dogodkov s področja gozdarstva in nadgraditi svoje znanje, tako glede varnega dela v gozdu kot tudi ostalih elementov trajnostnega gospodarjenja z gozdovi.**
- 2. Za svojo gozdno posest moramo voditi evidence poseka in vseh ostalih opravljenih ukrepov.**
- 3. Ustrezno zaščitno opremo je potrebno dosledno uporabljati skladno z navodili proizvajalca.**
- 4. Vsak stroj v gozdu mora biti opremljen z opremo za primer izlitja olj (eko komplet). Takšno opremo moramo zahtevati tudi od drugih izvajalcev, ki delajo v našem gozdu.**
- 5. Pri večjih gozdnih lastnikih priporočamo izdelavo posestnega načrta z namenom gospodarnejšega in ekonomsko bolj učinkovitega trajnostnega gospodarjenja z gozdno posestjo.**
- 6. Po končani sečnji je potrebno sečišče ustrezno urediti, še posebej če gre za erodibilno zemljišče oziroma možnost pojava gozdnih škodljivcev in bolezni.**
- 7. Priporoča se, da se vsa dokumentacija o gozdni posesti posebej shrani na enem mestu (npr. v posebnem fasciklu).**

Pooblaščen koordinator za izvajanje regijske certifikacije gozdov PEFC
Egon Rebec